

Sprawozdanie z realizacji zadań z zakresu wspierania rodziny za rok 2016 oraz przedstawienie potrzeb związanych z realizacją zadań w roku 2017

Sprawozdanie z realizacji zadań z zakresu wspierania rodziny za rok 2016

**oraz przedstawienie potrzeb związanych z
realizacją zadań w roku 2017**

Sprawozdanie z realizacji zadań z zakresu wspierania rodziny za rok 2016 oraz przedstawienie potrzeb związanych z realizacją zadań w roku 2017

Wstęp

Ośrodek Pomocy Społecznej w Pyrzycach realizuje zadania wytyczone przez ustawę z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, która została uchwalona "...dla dobra dzieci, które potrzebują szczególnej ochrony i pomocy ze strony dorosłych, środowiska rodzinnego, atmosfery szczęścia, miłości i zrozumienia, w trosce o ich harmonijny rozwój i przyszłą samodzielność życiową, dla zapewnienia ochrony przysługujących im praw i wolności, dla dobra rodziny, która jest podstawową komórką społeczeństwa oraz naturalnym środowiskiem rozwoju, i dobra wszystkich jej członków, a w szczególności dzieci, w przekonaniu, że skuteczna pomoc dla rodziny przeżywającej trudności w opiekowaniu się i wychowaniu dzieci oraz skuteczna ochrona dzieci i pomoc dla nich może być osiągnięta poprzez współpracę wszystkich osób, instytucji i organizacji pracujących z dziećmi i rodzicami..."

Regulacja prawna ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej wyraźnie rozdziela kompetencje gminy i powiatu w ten sposób, że do zadań powiatu przypisuje się organizację pieczy zastępczej, zarówno w obszarze rodzinnym jak i instytucjonalnym, natomiast do zadań własnych gminy przypisuje się pracę z rodziną biologiczną dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej.

Zadania gminy

Do zadań własnych gminy w myśl art. 176 wspomnianej na wstępie ustawy należy:

- 1) opracowanie i realizacja 3- letnich gminnych programów wspierania rodziny;
- 2) tworzenie możliwości podnoszenia kwalifikacji przez asystentów rodziny;
- 3) tworzenie oraz rozwój systemu opieki nad dzieckiem, w tym placówek wsparcia dziennego oraz praca z rodziną przeżywającą trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych przez:
 - a) zapewnienie rodzinie przeżywającej trudności wsparcia i pomocy asystenta rodziny oraz dostępu do specjalistycznego poradnictwa,
 - b) organizowanie szkoleń i tworzenie warunków do działania rodzin wspierających,
 - c) prowadzenie placówek wsparcia dziennego oraz zapewnienie w nich miejsc dla dzieci;

Sprawozdanie z realizacji zadań z zakresu wspierania rodziny za rok 2016 oraz przedstawienie potrzeb związanych z realizacją zadań w roku 2017

- 4) finansowanie:
 - a) podnoszenia kwalifikacji przez asystentów rodziny,
 - b) kosztów związanych z udzielaniem pomocy, o której mowa w art. 29 ust. 2, ponoszonych przez rodziny wspierające;
- 5) współfinansowanie pobytu dziecka w rodzinie zastępczej, rodzinnym domu dziecka, placówce opiekuńczo – wychowawczej, regionalnej placówce opiekuńczo – terapeutycznej lub interwencyjnym ośrodku preadopcyjnym;
- 6) sporządzanie sprawozdań rzeczowo – finansowych z zakresu wspierania rodziny oraz przekazywanie ich właściwemu wojewodzie, w wersji elektronicznej, z zastosowaniem systemu teleinformatycznego, o którym mowa w art. 187 ust. 3;
- 7) prowadzenie monitoringu sytuacji dziecka z rodziny zagrożonej kryzysem lub przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczej, zamieszkałego na terenie gminy;

Gmina Pyrzyce (Ośrodek Pomocy Społecznej) opracowała i uchwaliła w 2016 r. trzyletni Program Wspierania Rodziny w Gminie Pyrzyce **na lata 2016-2018**.

Głównym celem program jest: **Stworzenie optymalnych warunków do wychowywania dzieci w środowisku rodziny biologicznej oraz wspieranie rodzin dysfunkcyjnych w prawidłowym wypełnianiu obowiązków opiekuńczo – wychowawczych w gminie Pyrzyce.**

Zgodnie z założeniami ustawy od dnia 1 stycznia 2015 roku na gminie spoczywa obowiązek wprowadzenia stanowiska asystenta rodziny.

Zadania realizowane przez asystenta rodziny w 2016 roku

Realizując zadania określone w ustawie o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej w 2016 roku Ośrodek Pomocy Społecznej zatrudniał 2 asystentów rodziny.

Głównym celem asystentury było podniesienie umiejętności opiekuńczo-wychowawczych rodziny, umiejętności prowadzenia gospodarstwa domowego, radzenia sobie z problemami dnia codziennego.

Sprawozdanie z realizacji zadań z zakresu wspierania rodziny za rok 2016 oraz przedstawienie potrzeb związanych z realizacją zadań w roku 2017

Wspieranie rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych to zespół planowanych działań mających na celu przywrócenie rodzinie zdolności do wypełniania tych funkcji. Obowiązek ten realizowany jest m.in. we współpracy ze środowiskiem lokalnym, sądami, policją, instytucjami oświatowymi, podmiotami leczniczymi, a także kościołem oraz organizacjami społecznymi. Zadania z zakresu wspierania rodziny są realizowane zgodnie z zasadą pomocniczości.

Bardzo ważny jest fakt iż rodzinie może zostać przydzielony asystent rodzin po wyrażeniu przez nią zgody i podpisaniu odpowiedniego dokumentu o wyrażenie zgody.

Sąd Rodzinny korzystając z Art. 109 Kodeksu Rodzinnego i Opiekuńczego może nakazać rodzinie współpracę z asystentem wydając stosowne Zarządzenie.

W tym kontekście asystenturę należy nadal rozumieć jako formę wsparcia a nie przymusu.

Asystent rodziny prowadzi dokumentację w formie:

1. Dokument „Wyrażenie zgody na wspieranie rodziny w poprawnym wypełnianiu funkcji opiekuńczo - wychowawczych”.
2. Plan Pracy z Rodziną.
3. Ocenę sytuacji rodziny.
4. Kartę pracy w rodzinie.
5. Opis podejmowanych działań z rodziną i na jej rzecz.
6. Sprawozdanie z pracy z rodziną.

W funkcjonowaniu rodzin objętych wsparciem, zaobserwować można było jedną bądź wiele z poniższych dysfunkcji:

- niewydolność opiekuńczo – wychowawcza rodziców bądź opiekunów;
- choroby i niepełnosprawność występujące w rodzinie;
- uzależnienia i współuzależnienia w rodzinie;
- bezrobocie w rodzinie;
- niska świadomość rodziny o roli podmiotów udzielających pomocy;
- przemoc w rodzinie.

Sprawozdanie z realizacji zadań z zakresu wspierania rodziny za rok 2016 oraz przedstawienie potrzeb związanych z realizacją zadań w roku 2017

W 2016 roku asystenci rodziny pracowali z 19 rodzinami, w których było 54 dzieci.

Zgodnie zakresem swoich obowiązków asystent rodziny wraz z członkami rodzin opracował indywidualny Plan Pracy z Rodziną, którego celem było udzielenie pomocy w zakresie występujących problemów. Przedmiotowy Plan Pracy z Rodziną opisywany jest w momencie sporządzenia sprawozdania (nie rzadziej niż co sześć miesięcy) przez asystenta rodziny, który wykazuje osiągnięte przez rodzinę cele.

Na podstawie współpracy z rodzinami w 2016 roku zrealizowano w rodzinach takie cele jak:

- w rodzinach z problemami alkoholowymi prowadzono profilaktyczną działalność informacyjną i edukacyjną. Skierowano do Prokuratury Rejonowej w Pyrzycach wnioski o przymusowe leczenie odwykowe;
- udzielano pomocy w rozwiązywaniu problemów socjalnych w tym pomoc w napisaniu podania o przydział mieszkania socjalnego, pomoc w wyszukiwaniu ofert wynajmu mieszkania, ofert pracy, motywowano do większej opieki nad dziećmi i zadbania o stronę estetyczną mieszkania;
- udzielono pomocy przy zorganizowaniu odpowiedniej dokumentacji celem umieszczenia dzieci nie realizujących obowiązku szkolnego w placówkach socjoterapeutycznych;
- wskazywano sposoby spędzania wolnego czasu z rodziną;
- pomoc przy odrabianiu lekcji, wyrównywaniu zaległości w nauce i przygotowaniu do sprawdzianów szkolnych;
- podejmowano działania interwencyjne i zaradcze w sytuacjach zagrożenia bezpieczeństwa dzieci;
- przeprowadzano podczas wizyt wiele rozmów z rodzicami dzieci, które obecnie przebywają w pieczy zastępczej o zasadności powrotu dzieci do domu;
- odbywano konsultacje z Przewodniczącą III Wydziału Rodzinnego i Nieletnich Sądu Rejonowego w Stargardzie w sytuacjach trudnych, gdzie rodzice nie wnosili tyle wystarczającego zaangażowania w powrót dzieci do domu prosząc o wezwanie na rozmowę dyscyplinującą;
- motywowano do podjęcia szkolenia-kursu realizowanego przez Poradnię Psychologiczno – Pedagogiczną w Pyrzycach pt: „Szkoła dla rodziców i

Sprawozdanie z realizacji zadań z zakresu wspierania rodziny za rok 2016 oraz przedstawienie potrzeb związanych z realizacją zadań w roku 2017

wychowawców”, celem zwiększenia kompetencji opiekuńczo - wychowawczych. Rodzice, którzy podjęli ten kurs ukończyli go z zakresem nowej wiedzy i doświadczenia oraz zaświadczenia.

DZIAŁANIA INNOWACYJNE PRZEPROWADZONE w 2016r. :

1. Piknik rodzinny.

W 2016r. Ośrodek Pomocy Społecznej w Pyrzycach jako jedyny w Powiecie Pyrzyckim zorganizował z udziałem rodzin podopiecznych **Piknik Rodzinny**, w którym brały udział wszystkie rodziny objęte asystenturą oraz osoby udzielające pomocy i wsparcie tym rodziną w codziennych życiu.

Sprawozdanie z realizacji zadań z zakresu wspierania rodziny za rok 2016 oraz przedstawienie potrzeb związanych z realizacją zadań w roku 2017

2. Rodzina Wspierająca.

Bardzo ważnym przedsięwzięciem Dyrektora Ośrodka Pomocy Społecznej w Pyrzycach było wprowadzenie w czerwcu 2016r. jako dodatkowej formy pomocy **Rodziny Wspierającej**, dzięki której rodzina biologiczna zagrożona rozdzieleniem mogła dalej funkcjonować bez potrzeby umieszczania trójki dzieci w pieczy zastępczej. Przedmiotowe rozwiązanie udowodniło swoją słuszność i sprawdza się na najwyższym poziomie zapewniając dzieciom poczucie bezpieczeństwa i dalszego rozwoju w środowisku biologicznym. Poza zapewnieniem stabilizacji rodzinie ważny jest również fakt zmniejszenia kosztów, które zostałyby poniesione przez jednostkę w momencie umieszczenia dzieci w pieczy zastępczej.

Sprawozdanie z realizacji zadań z zakresu wspierania rodziny za rok 2016 oraz przedstawienie potrzeb związanych z realizacją zadań w roku 2017

3. Grupa wsparcia.

We współpracy z Gminną Komisją do spraw Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Pyrzycach i asystentów oraz wsparciem Dyrektora Ośrodka Pomocy Społecznej w Pyrzycach utworzona została grupa wsparcia pod nadzorem i wsparciem specjalisty - terapeuty do spraw przemocy w rodzinie, w której udział brały kobiety doświadczające takiego zjawiska. Podczas tych spotkań każdy mógł uzyskać specjalistyczną pomoc i wsparcie osób w podobnej sytuacji, które umacniały podjęte kroki do walki z nią. Prowadzone zajęcia przez terapeutę umacniały uczestniczki i dawały poczucie poprawnego istnienia w społeczności.

Zaistniała grupa wsparcia dała uczestnikom podstawę do głębszej terapii. Uzyskane podczas tych spotkań wiadomości, wsparcie i motywacja były podstawą do dalszej terapii.

Dzięki współpracy z Dyrektorem Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Pyrzycach utworzono grupę, która objęta została zajęciami korekcyjno – edukacyjnymi dla sprawców i ofiar przemocy pod przewodnictwem wysoko wyspecjalizowanej kadry terapeutycznej. Przedmiotowe zajęcia zakończone zostały uzyskaniem zaświadczenia, a

Sprawozdanie z realizacji zadań z zakresu wspierania rodziny za rok 2016 oraz przedstawienie potrzeb związanych z realizacją zadań w roku 2017

przede wszystkim wiedzy i narzędzi potrzebnych do dalszego poprawnego już funkcjonowania w rodzinie i społeczeństwie.

Pracownicy socjalni

Działania podejmowane przez pracowników socjalnych koncentrowały się przede wszystkim na diagnozowaniu i analizowaniu sytuacji rodzin z problemami opiekuńczo-wychowawczymi, ustaleniu przyczyn występującego u nich kryzysu, a także wnioskowaniu do Dyrektora Ośrodka o przydzielenie asystenta rodziny.

Poradnictwo specjalistyczne

W 2016 roku można było skorzystać z konsultacji psychologicznych. Były to jednorazowe lub kilkurazowe indywidualne spotkania, podczas których diagnozowano występujące w rodzinie problemy wskazując sposoby oraz możliwości ich rozwiązywania; udzielono porad w zakresie rozwiązywania problemów opiekuńczo-wychowawczych, uzależnień, małżeńskich, przemocy rodzinie.

Finansowanie realizacji ustawy w 2016 roku :

1. Asystenci rodziny.

Koszt zatrudnienia 2 asystentów rodziny w 2016 r wraz z pochodnymi wyniósł **51 285,23 zł.**

Przystępując do resortowego programu wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej na 2016 rok „**Asystent Rodziny**” ośrodek pozyskał środki finansowe na zatrudnienie asystenta rodziny z Resortowego Programu Wspierania Rodziny i Systemu Pieczy Zastępczej w kwocie **32 797,00 zł.**

Dodatkowo Ośrodek poniósł wydatki z tytułu:

- zwrot wydatków za dojazdy do rodzin objętych asystenturą 4 252,03 zł;
- szkolenia 355,30 zł,
- koszt związany z udzieleniem pomocy ponoszonych przez rodzinę wspierającą 3 285,26 zł.

2. Koszty pobytu dzieci w rodzinach zastępczych i placówce opiekuńczo – wychowawczej.

W przypadku umieszczenia dziecka w rodzinie zastępczej albo w rodzinnym domu dziecka gmina właściwa ze względu na miejsce zamieszkania dziecka przed umieszczeniem go po raz pierwszy w pieczy zastępczej ponosi odpowiednio wydatki na opiekę i wychowanie dziecka w wysokości:

- 1) 10% w pierwszym roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej;
- 2) 30% w drugim roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej;
- 3) 50% w trzecim roku i następnych latach pobytu dziecka w pieczy zastępczej.

W przypadku umieszczenia dziecka w placówce opiekuńczo-wychowawczej, regionalnej placówce opiekuńczo-terapeutycznej lub interwencyjnym ośrodku preadopcyjnym gmina właściwa ze względu na miejsce zamieszkania dziecka przed umieszczeniem go po raz pierwszy w pieczy zastępczej ponosi odpowiednio wydatki w wysokości:

- 1) 10% w pierwszym roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej;
- 2) 30% w drugim roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej;
- 3) 50% w trzecim roku i następnych latach pobytu dziecka w pieczy zastępczej,

– średnich miesięcznych wydatków przeznaczonych na utrzymanie dziecka albo środków finansowych na utrzymanie dziecka w placówce opiekuńczo-wychowawczej typu rodzinnego oraz środków finansowych na bieżące funkcjonowanie tej placówki.

Tabela 1 Wydatki poniesione w 2016 r. za pobyt dzieci w pieczy zastępczej

a) rodzinna piecza zastępcza

Rodziny zastępcze	Ilość dzieci	Wydatki w 2016 roku
	21	98 715,18 zł

b) instytucjonalna piecza zastępcza

Placówki opiekuńczo-wychowawcze	Ilość dzieci	Wydatki w 2016 roku
	11	101 105,86 zł

Sprawozdanie z realizacji zadań z zakresu wspierania rodziny za rok 2016 oraz przedstawienie potrzeb związanych z realizacją zadań w roku 2017

Koszt miesięczny utrzymania dziecka w placówce opiekuńczo-wychowawczej wynosił, w roku – 4253,35 zł.

Osoby prowadzące rodzinny dom dziecka oraz rodziny zastępcze otrzymują na każde dziecko świadczenie z PCPR na pokrycie kosztów jego utrzymania w wysokości:

- 660,00 zł miesięcznie - w przypadku dziecka umieszczonego w rodzinie zastępczej spokrewnionej;
- 1 000,00 zł miesięcznie - w przypadku dziecka umieszczonego w rodzinie zastępczej zawodowej, rodzinie zastępczej niezawodowej lub rodzinnym domu dziecka.

Kwoty przedstawione powyżej są kwotami minimalnymi, ustalonymi ustawą i zarządzeniem starosty.

Rezultaty pracy:

1. Wzmocnienie więzi rodzinnych w rodzinach mających problemy wychowawcze.
2. Zachowanie pełnego składu rodzin /utrzymanie dzieci w rodzinach biologicznych.
3. Współpracę z podmiotami z szeroko rozumianej sfery pomocy społecznej.
4. Poprawę funkcjonowania rodzin z problemami opiekuńczo-wychowawczymi.
5. Zwiększenie motywacji klientów do podjęcia działań poprzez wzrost poczucia własnej wartości.
6. Możliwość uczestnictwa w procesie pomocowym, współdecydowania i współodpowiedzialności.
7. Odzyskanie kontroli nad własnym życiem, wzrost wiary w możliwość przełamania pokoleniowych trudności.
8. Pozyskanie rodziny wspierającej.

Sprawozdanie z realizacji zadań z zakresu wspierania rodziny za rok 2016 oraz przedstawienie potrzeb związanych z realizacją zadań w roku 2017

Potrzeby związane z realizacją zadań w 2017 r.:

1. Zabezpieczono środki finansowe na pokrycie wydatków związanych z opieką i wychowywaniem dziecka umieszczonego w rodzinnej pieczy zastępczej.
2. Zabezpieczono środki finansowe na pokrycie wydatków związanych z opieką i wychowaniem dziecka umieszczonego w placówce opiekuńczo-wychowawczej, regionalnej placówce opiekuńczo-terapeutycznej lub interwencyjnym ośrodku preadopcyjnym.
3. Pozyskanie osób do pełnienia funkcji rodziny wspierającej.
4. Włączenie w system pomocy rodzin zaprzyjaźnionych (dalsza rodzina, sąsiedzi).
5. Zwiększenie zatrudnienia asystentów rodziny – od 01.01.2015 roku obowiązkiem gmin jest zatrudnienie asystenta rodziny, aktualnie ośrodek zatrudnia jednego asystenta, zapotrzebowanie jest na co najmniej 2 asystentów rodziny.
6. Podnoszenie kwalifikacji przez asystenta rodziny poprzez udział w szkoleniach.

Sporządziła:
Aneta Wojcieszek